

door Patrick VANDENABEELE

VII : MOLLET-VERBRUGGE LEOPOLD

Vooraleer van start te gaan met een uitvoerige beschrijving van de drukkerij MOLLET-VERBRUGGE toch eerst deze opmerking.

In de loop van ons onderzoek werden we gekonfronteerd met stukjes drukwerk - het betreffen bidprentjes - op naam van "Huis (Maison) Mollet-Verbrugge - (O)ostende" (1).

De stukken zijn te dateren tussen 16 maart 1883 en 10 augustus 1888.

In ons identifikatieproces moesten we al vrij vlug vaststellen dat bedoelde personen in casu Leopold MOLLET en zijn echtgenote Emeliana VERBRUGGE reeds vóór 16 maart 1883 waren overleden !

Uit voorvermelde gegevens trekken we toch enkele belangrijke konklusies. Daarin mogen we duidelijk stellen dat tijdens hun leven het echtpaar MOLLET-VERBRUGGE verantwoordelijk was voor de uitbating van een drukkerij en dat na hun overlijden de drukkerij door iemand anders verder op hun naam blijvend werd uitgebaat.

Wie uiteindelijk hiervoor verantwoordelijk was zien we straks.

Om grotendeels tot rekonstructie van het verhaal te komen stellen we de figuur van Emeliana VERBRUGGE centraal.

Emeliana Constantia VERBRUGGE werd geboren te Brugge op 10 mei 1823 als dochter van Fransiscus Joannes VERBRUGGE en Barbara Maria YSENGRIN. Op 15 februari 1849 trad ze te Oostende in het huwelijk met een zekere Jean-Baptiste VANPOELVOORDE (2). Samen stonden ze in voor de uitbating van een winkel gelegen Kaaistraat 11. Wat precies in die winkel werd verkocht is niet helemaal duidelijk.

Jean-Baptiste VANPOELVOORDE overleed te Oostende op 10 januari 1861, slechts 40 jaar oud (3).

Op 17 oktober 1863 trad Emeliana VERBRUGGE voor een tweede maal in het huwelijk met Leopold MOLLET, van beroep kantoorclerk (4). Door zijn huwelijk met Emeliana VERBRUGGE kwam ook Leopold MOLLET in het plaatselijk handelaarsleven terecht.

In 1864 vinden we hem terug als handelaar in "printen en muziek", een artikel dat traditioneel nauw aansluit bij de uitbating van een drukkersbedrijf.

Toch vinden we nooit de naam "MOLLET-VERBRUGGE" terug in de overzichtslijsten met betrekking tot het plaatselijk drukkersleven.

Dit doet ons veronderstellen dat de drukkerij MOLLET-VERBRUGGE behoorde tot wat men zou kunnen noemen het latente type.

Hiermee bedoelen we slechts dat het drukken op zich geen hoofdactiviteit van het handelshuis uitmaakt.

Leopold MOLLET overleed te Oostende op 24 juli 1882 in zijn woning aan de Kaaistraat 11 (5).

Zijn echtgenote overleefde hem slechts met enkele maanden.

Zij overleed te Oostende op 12 maart 1883 (6).

De vraag blijft wie verantwoordelijk was voor de produktie van het drukwerk na hun overlijden.

Het antwoord op de vraag is eenvoudig.

Emeliana VERBRUGGE had uit haar huwelijk met Jean-Baptiste VANPOELVOORDE een dochter gewonnen, met name Paulina (geboren te Oostende op 28 augustus 1854).

IMPRIMERIE LITHOGRAPHIE

Reliure en tous genres

PAPETERIE

LACOUR-BOURGOIGNIE

TRAVAUX
DE
Luxe et de Labeur

Spécialité
d'AFFICHES

Fournitures
de Bureau et
Objets
Classiques.

Spécialité
d'Articles religieux

Successeur de E. Dubois-Van Poolvoorde
RUE DU QUAI, 10, OSTENDE.

TRAVAIL SOIGNÉ. PRIX MODÉRÉS. PROMPTE EXÉCUTION.

M

Doit

Pour Vente et Livraison de ce qui suit:

Ostende, le

190

1910

DRUKKERIJ LACOUR-BOURGOIGNIE
KAAISTRAAT, 10

Deze Paulina VANPOELVOORDE was zelf op 27 juni 1882 te Oostende gehuwd met ene Emile DUBOIS, van beroep bankbeheerder. In de annuaire Stracké uit 1886 staat deze Emile DUBOIS-VANPOELVOORDE vermeld als uitbater van een drukkerij gelegen aan de Kaaistraat 11. Men had dus na het overlijden van het echtpaar gekozen om de oude vertrouwde handelsnaam te behouden. Naarmate de nieuwe eigenaar meer met het beroep vertrouwd geraakte werd overgeschakeld op de eigen naam. Hoewel de drukkerij zeker vanaf 1886 de benaming DUBOIS-VANPOELVOORDE droeg, komt de benaming "Huis MOLLET-VERBRUGGE" nog wel eens sporadisch voor.

VIII : DUBOIS-VANPOELVOORDE EMILE

Zoals we reeds hebben aangetoond bij de behandeling van de drukkerij Leopold MOLLET-VERBRUGGE, volgde hun schoonzoon Emile DUBOIS-VANPOELVOORDE hen na hun overlijden in de drukkerij op. Aanvankelijk bleef het handelshuis bekend onder de benaming "Huis (Maison) Mollet-Verbrugge", maar zeker vanaf 1886 droeg ze reeds de benaming "(Imprimerie) Emile Dubois-Vanpoelvoorde" (ut supra).

In de annuaire Stracké uit 1886 en 1887 vernemen we voor het eerst iets meer over de activiteiten van de drukkerij. Niet alléén deed men er aan typografie en lithografie, maar bovendien handelde men in religieuze artikelen, bureelbenodigdheden, muziekpartituren en -instrumenten. Aan de drukkerij was ook nog een papier- en boekwinkel verbonden (7). Niettegenstaande deze uitgebreide activiteiten, vonden we van deze drukkerij slechts één stukje drukwerk terug. Het betreft een communicantenprentje uit 1896 (8). De drukkerij was gelegen aan de Kaaistraat 11 (vanaf 1889 Kaai-straat 10).

Opmerkelijk is dat men Emile DUBOIS-VANPOELVOORDE in officiële documenten nooit zal terugvinden als drukker, maar wel als bankbeheerder. Op 27 januari 1882 was Emile DUBOIS verantwoordelijk voor de stichting van de "Société Anonyme du Crédit Hypothécaire d'Ostende". DUBOIS zou gedurende een aanzienlijk aantal jaren de bank blijven beheren (9).

In het jaar 1900 ging de drukkerij over in handen van "het familielid" André LACOUR.

Emile DUBOIS-VANPOELVOORDE overleed te Hampstead-London op 31 december 1918 (10).

IX : LACOUR-BOURGOIGNIE ANDRE

André Pierre Joseph LACOUR werd geboren te Lo (prov. West-Vlaanderen - arr. Diksmuide) op 18 maart 1877 als zoon van hotelier Henri Désiré LACOUR en Léonie Pélagie LEROY.

In oorsprong had LACOUR een drukkerij ingericht in de nabijgelegen kustgemeente Middelkerke (aan de Kerkstraat) (11). Vanuit deze drukkerij verzorgde hij vanaf 31 juli 1898 de druk van het tweewekelijks seizoenblad "La Plage de Middelkerke" (12).

Op 4 juli 1899 trad André LACOUR te Oostende in het huwelijk met ene Louise Jeanne BOURGOIGNIE (geboren te Oostende op 27 juni 1866), dochter van Guillaume BOURGOIGNIE en Justine DUBOIS (13).

Pas op 7 december 1900 kwam drukker LACOUR zich vanuit Middelkerke te Oostende vestigen (14). Aldaar werd de "drukkerij Emile DUBOIS-VANPOELVOORDE" overgenomen (15).

Dat precies André LACOUR deze drukkerij overnam berust op geen toeval. Zo was zijn -kersverse- echtgenote, Louise BOURGOIGNIE een volle nicht van "drukker" Emile DUBOIS. De drukkerij bleef dus in de familie. Door zijn huwelijk geraakte LACOUR bovendien ook nog familiaal verbonden met de drukkersfamilie DE BRUYNE.

De "Imprimerie André LACOUR-BOURGOIGNIE" bleef gevestigd aan de Kaaistraat 10.

Omtrent de aard van het drukwerk hebben we volgende referentie : "Drukwerk... als : facturen, omslagen, circulaire, visitekaartjes, adreskaartjes, vrachtbrieven, boekwerken, registers, prijslijsten, plakbrieven, enz... Boek- en steendrukkerij, papierhandel, schoolgerief, kerkboeken en paternosters" (16).

Omstreeks 1910 had drukker LACOUR vier letterzetter-drukkers in voltijdige dienst.

Vanaf 1 april 1909 was André LACOUR verantwoordelijk voor de druk van het vakblad voor de visserij "De Vlaamsche Zeevisscher" (17). Zo drukte hij ook voor de Kamerverkiezingen van 24 mei 1910 en 2 juni 1912 een gedeelte van de katholieke kiespropaganda (18).

André LACOUR overleed te Oostende op 22 oktober 1913. De drukkerij werd door zijn weduwe verder uitgebaat (19).

X : WEDUWE LACOUR-BOURGOIGNIE ANDRE

Louise BOURGOIGNIE zette na het overlijden van haar echtgenoot André LACOUR - overleden te Oostende op 22 oktober 1913 - de drukkerij verder (20).

Met het overlijden van Louise BOURGOIGNIE te Oostende op 4 november 1916, werd de drukkerij definitief gelijkwideerd (21).

VOETNOTEN

- (1) De stukjes drukwerk bevinden zich in de kollektie van de heer André Van Caillie - Oostende.
- (2) Burgerlijke Stand Oostende - huwelijken 1849 - akte 12.
- (3) Burgerlijke Stand Oostende - overlijdens 1861 - akte 15.
- (4) Burgerlijke Stand Oostende - huwelijken 1863 - akte 91.
- (5) Burgerlijke Stand Oostende - overlijdens 1882 - akte 312.
- (6) Burgerlijke Stand Oostende - overlijdens 1883 - akte 130.
- (7) Annuaire Stracké 1887, pp. 133, 167, 170-171.
- (8) Kollektie André Van Caillie - Souvenir de la première communion de Félix Van Caillie - gedat. 24 mei 1896.
- (9) Annexes au Moniteur Belge, 06.02.1882, nr. 212, pp. 151-153. Rijksarchief Brugge, Depot notariaat Ghyyoot 1944 - notaris A. Liebaert, band 56/akte 7408.
- (10) De Zeewacht, 11.01.1919/3-4.
- (11) Degraer (H.) e.a., Repertorium van de pers in West-Vlaanderen 1807-1914, pp. 19-20.
- (12) Ibidem.
- (13) Burgerlijke Stand Oostende - huwelijken 1899 - akte 140.
- (14) Stad Oostende - kiezerslijst 1914-1915 - p. 183.
- (15) Zie de fotopagina.
- (16) De Vlaamsche Zeevisscher, (01).04.1909/4 B-C.
- (17) Patrick Vandenabeele, De Oostendse Drukkerijen. Een inleidend onderzoek naar het leven en het werk van een beroepsgroep (1780-1940). R.U.G., onuitgeg. licentieverhandeling 1984-1985, deel II, p. 175.
- (18) Degraer (H.), e.a., op. cit., pp. 90-91.

- (19) Burgerlijke Stand Oostende - overlijdens 1913 - akte 703.
(20) Informatie ons verstrekt door de Familie Adriaens, kleinkinderen van drukker André Lacour-Bourgoignie.
Tevens danken wij de familie voor de inzage in hun familie-archief.
(21) Burgerlijke Stand Oostende - overlijdens 1916 - akte 675.

OOSTENDSE MUZIEKGESCHIEDENIS - XXXV

INSTRUMENTALISTEN IN HET KURSAALORKEST VÓÓR 1914 (deel 2)

door Ann CASIER

5. Cellist VAN ACKER Hypolite (1853-1909)

Deze Gentse cellist behaalde in 1874 zijn eerste prijs in de klas van J. SERVAIS te Brussel (1). Als eerste cellist van het Munttheater werd hij geprezen omwille van zijn levendig spel. Hij was één der beste leerlingen die de conservatoria van Gent en Brussel afgeleverd hadden. In 1875 werd hij leraar benoemd aan het concervatorium van Luxemburg. December 1883 werd hij de opvolger van Charles HAES aan de Oostendse muziekacademie en op 25 januari 1884 in deze functie benoemd (2). Tevens nam hij HAES' plaats in het orkest waar. In 1893 nam H. GILLET zijn plaats als eerste cellist in, maar hij bleef toch verder in het orkest spelen tot en met de zomer 1908. Ook was hij leraar muziek aan het koninklijk atheneum. In april 1909 stierf hij, gedecoreerd met het burgerlijk kruis eerste klasse en met een gedachtenis van de regering Leopold II (3). Op 13 april 1909, op 56 jarige leeftijd, werd hij begraven.

6. Cellist SMIT Albertus

Albertus SMIT was in 1894 en 1895 cellist aan het Kursaalorkest. In die periode was zijn broer Johan concertmeester. Vóór hij eerste cellist werd, had hij reeds een behoorlijke orkestervaring opgedaan in het Kursaal. In 1887, bij zijn eerste solo-optreden kreeg hij een zeer positieve kritiek met de vertolking van een concerto van GOLTERMAN (4).

Zijn manier van zich muzikaal uit te drukken, met veel gevoel en stijl, bezorgde hem uitbundig succes. Beide broers zouden zeker roem geogst hebben met een gemeenschappelijke concertreis.

7. Cellist MIRY Louis

MIRY werd de opvolger van de overleden H. GILLET, professor aan het concervatorium van Barcelona, in de zomer van 1897 (5). Zijn meest geliefde composities waren "Berceuse de Jocelyn" van GODARD en "Le cygne" van C. SAINT-SAENS. In 1904 was hij voor het laatst aan het werk als eerste cellist aan het Oostendse Kursaal.

8. Cellist JACOBS Edouard (1851-1935)

De biografie van deze Belgische cellist staat beschreven in enkele boeken van E. GREGOIR en in La musique en Belgique (6). De belangrijkste feiten daaruit : Edouard JACOBS werd geboren te Hal, hij was leerling van F.J. SERVAIS en behaalde aan het concervatorium van Brussel in 1877 zijn eerste prijs. In 1885 werd hij daar ook SERVAIS' opvolger. Hij was ook een zekere tijd solo-cellist aan het hof van Weimar en deed grote concert-tournees door Rusland en Duitsland.